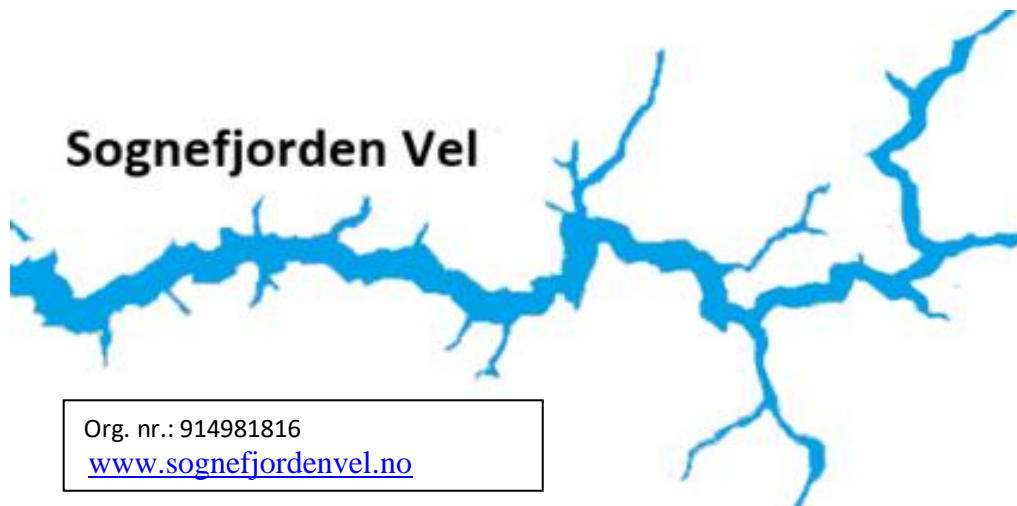

Årsmelding 2019

TD/SoVel 2020.11.05

Sognefjorden Vel

Org. nr.: 914981816
www.sognefjordenvel.no

Årsmelding for 2019

Springflo i Fjærland 9. februar 2020 (Foto Marianne Nilsen).

På styremøtet 26. november 2019 markerte Sognefjorden Vel sitt 5-årsjubileum for stiftning av foreningen på samme dato. I løpet av disse fem årene har Sognefjorden Vel gjennom våre aktiviteter, engasjement og innspill bidratt til en større oppmerksomhet rundt, og bedre forvaltning av Sognefjorden (vedlegg 1).

En stor del av foreningens arbeid i 2019 har vært å komme med innspill i til ulike høringer (vedlegg 2), bl.a. til vassforvaltningsplaner, vilkårsrevisjon og dumping av sprengstein til fjorden.

Styremedlemmer har deltatt på flere møter, vært synlig i lokalavisen gjennom ulike oppslag og innlegg, og holdt noen foredrag (se vedlegg 3, 4, 5). Et høydepunkt var da leder fikk anledning til å presentere litt av foreningens arbeid og standpunkter for daværende miljøvernminister Ola Elvestuen på et møte i Solvorn i juni.

Sognefjorden Vel er tilknyttet FNF Sogn og Fjordane (Forum for Natur og Friluftsliv) og har samarbeidet med FNF om enkelte høringsuttalelser. Sognefjorden Vel er også representert i referansegruppene for Indre og Ytre Sogn vassområde, og har mulighet til å delta på møter i regi av vannregionmyndighetene som omfatter disse områdene.

Sognefjorden Vel hadde 35 betalende medlemmer i 2019.

Styrets sammensetning

Siden forrige årsmøte (28. mars 2019) har styret hatt følgende sammensetning: Torbjørn Dale (leiar), Olav Vestrheim (nestleiar), Marianne Nilsen (skrivar), Per Jarle Molland (kasserer), Asbjørn Massnes (styremedlem, utmeldt høsten 2019), Vidar Aasen (styremedlem), Elisabeth Dahle (varamedlem) og Inger Moe (varamedlem).

Styremøter, årsmøte

Det ble avholdt 6 ordinære styremøter i 2019: 24. januar, 28. mars, 23. mai, 22. august, 17. oktober og 26. november. Møtene holdes vanligvis på campus Fosshaugane i Sogndal, men møtet 23. mai ble avholdt i Solvorn fotogalleri til Vidar Åsen i Solvorn. I forbindelse med dette møtet serverte Vidar kokt sjøkreps med tilbehør, før vi fikk et foredrag av Torbjørn Dale og en omvisning av Arne Kvalen i sjøboden hans.

Årsmøtet ble avholdt i på Campus Fosshaugane i Sogndal 28. mars 2019.

Skriftlige innspill til ulike fjordsaker i 2019

1. Vilkårsrevisjoner

Den 15. juli 2019 sendte vi innspill til NVE med flere krav i tilknytning til reguleringene av Førde-Matre- vassdraget:

- 1: krav om vilkårsrevisjon av reguleringskonsesjonene
- 2: krav om endring i reguleringskonsesjonen
- 3: krav om at regulanten også får ansvar for negative effekter som regulering kan ha på fjordmiljøet.

Bakgrunnen for innspillet er de store endringene vannkraft-reguleringene har påført økosystemet i Ikkjefjorden og de tidligere fiskerike områdene omkring Massnes.

Dette innspillet kan bli en prinsippsak. For det første er det ikke vanlig at det kreves vilkårsrevisjoner med utgangspunkt i antatte endringer i «regulerte» fjorders økosystem; disse tar vanligvis utgangspunkt i endringer i elver og vann. Bakgrunnen for dette er at regulantene, etter dagens lovverk, kun har ansvar for elver og vann, ikke fjorder.

For det andre er det ikke mulig å endre på selve konsesjonsvilkårene selv om lovverket (Vannressursloven) sier at det kan skje i særlige tilfeller.

For det tredje vil sannsynligvis kravet om at regulanten også skal bli ansvarlig for effekter i fjorder måtte kreve en lovendring.

2: Fjordforvaltning

Sogn og Fjordane Vassregion reviderer sine forvaltningsplaner for perioden 2022-2027.

SoVel sendte innspill til disse, der noen av hovedpoengene var:

- marine fiskearter bør inkluderes som kvalitetselement ved vurdering av fjorder sin økologiske tilstand.
- vannkraftprodusenter må få ansvar for (negative) effekter på de økologiske forholdene i «regulerte» fjorder.
- myndighetene må kreve bedre undersøkelser av biologisk mangfold i områder hvor det planlegges sprenging eller dumping av sprengstein i fjorder.

Nærøyfjorden verneområdestyre utarbeidet et høringsdokument for «Besøksstrategi Verneområde i Nærøyfjordområde» som SoVel kommenterte:

- manglet strategi for fjordens steinkobbekoloni som Unesco trakk fram som et viktig kriterium for etablering av verdensarvstatus.

3: Dumping av sprengstein i Sognefjorden

Det dumpes fortsatt store mengder sprengstein med tilhørende utslipp av drensvann til Sognefjorden. I forbindelse med utbedring av Seimsdalstunnelen og utbygging av Offerdal kraftverk ble det søkt om dumping av hhv. 160 000 og 150 000 m³ sprengstein. I begge tilfellene ble det planlagt dumping i Årdalsfjorden. SoVel sine hovedkommentarer var:

- undersøkelsene av det biologiske mangfoldet i dumpingsområdene er svært mangelfulle
- siden det er gratis å dumpe sprengstein i fjorder kan dette fungere som et insentiv til å velge denne løsningen framfor mindre skadelige dumpinger på land hvor steinen ved senere anledning kan komme til nytte

4: Kommunale planer

I samarbeid med flere andre organisasjoner utarbeidet Lærdal kommune en Forvaltningsplan for Lærdalsvassdraget. SoVel sin hovedkommentar var:

- planen inneholdt omtale av laks og sjøørret, men mangler plan for den ekstremt utrydningstruede europeiske ålen

5: Andre innspill

I forbindelse med søknad om dyrking av makroalger i tilknytning til eksisterende lakseoppdrett i Gulen kommune utarbeidet SoVel, i samarbeid med FNF, en kort uttale med hovedpunkt:

- tangoppdrett i tilknytning til lakseoppdrett er en god måte å redusere negative effekter av næringssalter fra lakseoppdrett.

Gamle saker - status

Fretheimsgrunnen: saken har vært lagt på is inntil arbeidet med å regulere utslipp fra skip er ferdigbehandlet.

Hummersaken: det er ikke gjort noen undersøkelser for å kunne vurdere eventuelle nytteeffekter av verneområdene.

Suppam-saken: SoVel kommenterte Miljødirektoratets sitt avslag (datert 18. des. 2018) på SoVel sin klage i et leserinnlegg i Sogn Avis (2. mars. 2019).

Gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel i Indre Sogn: SoVel har ikke jobbet noe mer med saken.

Interne saker

1. Vedtekter

Det ble ikke foretatt endringer av vedtekter på årsmøtet for 2018.

2. Verving, informasjon om foreningen

SoVel fikk en markert øking i medlemstallet i 2017 (60) i tilknytning til Suppam-saken. Medlemstallet sank i 2018 til 35. Medlemstallet var også 35 i 2019.

Vi har en hjemmeside (<http://www.sognefjordenvel.no/>) hvor vi legger ut informasjon om foreningens arbeid.

Sognefjorden Vel har også en egen Facebookside med 39 medlemmer. Her legger vi ut aktuell informasjon om foreningens aktiviteter, og om tema som er aktuelle for fjordøkosystemet.

Vi har en vervebrosjyre som må oppdateres.

3. Økonomi, regnskap

Foreningen hadde 35 betalende medlemmer for året 2019. Det er ønskelig at foreningen styrker sin økonomi ytterligere, delvis gjennom flere medlemmer, men også med økonomisk støtte fra kommuner, bedrifter, foreninger, osv. Det er også aktuelt å søke midler til konkrete saker gjennom ulike utlysninger.

Regnskapet (vedlagt) er revidert og funnet i orden.

Sogndal 5. november, 2020

Torbjørn Dale
Leiar

Marianne Nilsen
Skrivar

Olav Vestrheim
Nestleiar

Makrell fanget ved Dragsvik ferjekai, november 2008. Den hadde ca 15-20 brislinger i magen (Foto Torbjørn Dale).

Vedlegg.

Vedlegg 1. Oversikt over hovedsaker som SoVel har jobbet i sin første 5-årsperiode

2014

- Stiftingsmøte 26. nov. (kl. 19---)

2015

- 6 styremøter
- Befaring Ikjefjorden-Massnes, mm.
- Forvaltningsplaner Sogn og Fjordane Vassregion, høringsinnspill
- Forvaltningsplan Vestnorsk Fjordlandskap, høringsinnspill
- Innspill Fiskeridirektoratet om brislingforvaltning
- Flere leserinnlegg i Sogn Avis

2016

- 7 styremøter
- Innspill brislingfiske Fiskeridirektoratet.
- Hummersaken starter, møte med Sogn Regionråd
- Osland sitt lakseoppdrett i godt hummerområde, høringsinnspill

- Start Fretheimsgrunnesaken; innspill Aurland kommune
- Møte med Fylkesmannen for å diskutere undersøkelseprogram i Sognefjorden
- 7 leserinnlegg og andre oppslag i Sogn Avis.

2017

- 7 styremøter
- Vilkårsrevisjon Aurlandsvassdraget, høringsinnspill
- Fretheimsgrunnen, høringsinnspill til Kystverket
- Massedumping sprengstein Østerbøvannet; Høringsinnspill til Fylkesmannen
- Massedumping sprengstein Suppam; høringsinnspill Fylkesmannen
- Arealplanrevisjon; innspill Luster kommune
- Fiskeforvaltning Sognefjorden; Møte med Fiskerisjef i Måløy
- Turistfiske, møte med Visit Sognefjord
- Hummersaken; innspill til Sogn Regionråd om etablering av hummerbevaringsområder.
- Forvaltning lokale sildestammer; innspill til Fiskeridirektoratet.
- Deltagelse på mange ulike møter
- 8 presseoppslag (leserinnlegg, reportasjer) om SoVel

2018

- 7 styremøter
- Innspill vilkårsrevisjon Fortun-Grandfasta
- Oppfordring til Høyanger og Masfjorden kommune om å kreve vilkårsrevisjon for Førde-Matrevassdragene
- Massedumping Suppam: klage på vedtak
- Innspill arealplaner for: Vik, Leikanger og Sogndal kommune
- Hummersaken: innføring av fredningsområder
- Gyte-/oppvekstområder for fisk: møte med Fiskeridirektoratet for å oppdatere kunnskapsbasen Yggdrasil
- Deltagelse på mange ulike møter og arrangementer.
- 12 oppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2019

- Regional plan Vassforvaltning: høringsinnspill
- Vilkårsrevisjon Førde-Matrevassdragene; høringsinnspill til NVE
- Forvaltningsplan Lærdalselven; innspill til Lærdal kommune
- På møte med Miljøminister Ola Elvestuen
- Massedumping sprengstein Årdalsfjorden, Seimstunnelen; høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Årdalsfjorden, Offerdal kraftverk; høringsinnspill Fylkesmannen
- Besøksplan Nærøyfjorden; Innspill til Fylkesmannen
- 10 oppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

Vedlegg 2. Innspill til høringer (2019)

15. juli. Innspill til NVE: «Sognefjorden Vel krever vilkårsrevisjon, samt endring av reguleringskonsesjonene for Førde-Matre-vassdragene i Høyanger kommune. Sognefjorden Vel vil også at regulanten får ansvar for mulige negative miljøeffekter i fjorden utenfor elveutløpene». 10 sider.

10. august. Innspill til Sogn og Fjordane Vassregion: «Høring av diverse vassforvaltningsplaner for Sognefjorden for perioden 2022-2027. 10 sider.

12. august. Innspill til Lærdal kommune: Høring av «Forvaltningsplan for Lærdalsvassdraget». 1 sider.

26. august. Innspill til Fylkesmannen i Vestland: Innspill til høring av Statens vegvesen sin søknad «Søknad om fjorddeponi i samband med utbetring av fv. 303 Seimdalstunnelen i Årdal kommune». 4 sider.

4. oktober. Innspill til Fylkesmannen i Vestland: «Innspill til høring av Offerdal kraftverk sin søknad om løyve til utslipp av dremsvann og sprengstein til Årdalsfjorden». 6 sider.

10. oktober. Innspill til Gulen kommune: «Høyringsuttale til Søknad om dyrking av makroalgar på lokalitet Vatnøy og lokalitet Skorpa i Gulen kommune». 2 sider. Innspill sammen med FNF

11. november. Innspill til Fylkesmannen i Vestland: «Høring av Besøksstrategi Verneområde i Nærøyfjordområdet». 2 sider.

Vedlegg 3. Deltagelse på ulike møter og arrangementer (2019)

28. februar. Olav deltok på årsmøtet til Forum for natur og friluftsliv (FNF) Sogn og Fjordane i Førde

22. juni. TD på «Temamøte om bærekraftig reiseliv med klima- og miljøminister» i Solvorn. Arrangør Sogndal Venstre.

17. oktober. TD. Møte i Regional referansegruppe og Sogn og Fjordane Vassregion sitt vannregionutvalg, Sogndal.

Vedlegg 4. Presseoppslag – Leserinnlegg, egne og andres (2019)

2. mars. «Suppamsaken og det biologiske mangfoldet i Sognefjorden». Sogn Avis. Leserinnlegg av Torbjørn Dale, Marianne Nilsen og Asbjørn Massnes.

14. mars. «Nett no». Sogn Avis. Spaltist Johs. B. Thue berømmer Sognefjorden Vel for engasjement.

27. mars. «Store mengder reker stranda i Solvorn». Sogn Avis. Artikkel med kommentarer fra bl.a. TD

6. juni. «Trur han har svaret på fjordureininga». Sogn Avis. Lang artikkel om kloakkutslipp i Fjørebukti, kommentarer av TD. Kort nevnt Sognefjorden Vel.

24. juni. «Jobbar for fjorden». Sogn Avis. Kort leserinnlegg av TD.

27. juni. «Sogndalsfjorden – reinseanlegg inn på statsbudsjettet». Sogn Avis. Leserinnlegg A.K. Isane og V. Johnsen. Med omtale av Sognefjorden Vel sitt engasjement for fjorden.

6. juli. «Ministtermøte med reiseliv og fjord på dagsorden». Sogn Avis. Artikkel om miljøminister Ola Elvestuen sitt besøk til Luster og Gaupne. Kort omtale av Sognefjorden Vel og snakk (foredrag) med Elvestuen om forholdene i Sognefjorden.

24. august. «Forskar med hjarte for fjorden». Portrettintervju med Marianne. Sogn Avis.

29. august. «Venstre ønskjer ein plan for å få fisken tilbake i fjorden». Porten.no. Innlegg av Jan Arild Rømmen med omtale av Sognefjorden Vel.

31. august. «Ta vare på Sognefjorden». Sogn Avis. Innlegg av Jan Arild Rømmen med omfattende bruk av informasjon fra T. Dale sitt foredrag til O. Elvestuen.

Vedlegg 5. Foredrag holdt av styremedlemmer (2019)

28. mars. «Effekter av naturlige variasjoner og menneskeskapt påvirkninger i fjordøkosystem – fra et snorkelperspektiv». Foredrag av Marianne Nilsen på SoVel sitt årsmøte.

23. mai. «Hensikt med, og virkninger av, det dykkete ferskvannsutslippet i Gaupne». Foredrag (TD) på Styremøtet til SoVel i Gaupne (Vidar sin sjøbod).

22. juni. «Bærekraftig reiseliv og miljøet i Sognefjorden». Foredrag (TD) på «Temamøte om bærekraftig reiseliv med klima- og miljøminister i Solvorn 22. juni 2019. Arrangør Sogndal Venstre.